

VERENIGING
"ORDE DER VERDRAAGZAMEN"

Kon. Goedgekeurd d.d. 22 februari 1958, nr. 58 - GEVESTIGD TE 'S-GRAVENHAGE

Giro no. 469874 t.n.v. de Penningm. der "ODV", DEN HAAG

Uitsl. voor verslagen en abonn. Dovenetelweg 57a 's-Gravenhage Tel: 684541
Secretariaat: Graaf Willem de Rijkelaan 15 Leidschendam Tel: 070-275154

W E E K B L A D

22e jaargang nr.5

=====
nadrukverboden

=====
30 september 1977

x in de kantlijn betekent de vraag

- " " " " het antwoord

Goeden avond, vrienden.

Aan het begin van de bijeenkomst eerst de gebruikelijke waarschuwing: Wij zijn niet alwetend of onfeilbaar, denkt dus a.u.b. zelf na. Het is de vierde vrijdag van de maand en dit betekent, dat uzelf het onderwerp stelt. Wat was uw keuze?

x

E V O L U T I E
=====

In veler ogen is evolueren zo iets als "groter groeien". Zij, die iets meer er van weten, denken in de termen van een langzame en geleidelijke groei, waarbij alles steeds beter wordt. Maar is dit waar?

De praktijk wijst het tegendeel uit. Het is aantoonbaar, dat er steeds weer sprongsgewijze ontwikkelingen voorkomen, terwijl ook terugvallen voorkomen, terwijl bepaalde levensketens soms opeens en zonder kenbare oorzaak geheel verbroken worden, soorten uitsterven enz.

Stoffelijk gezien kun je dus stellen, dat er een voortdurende verandering kenbaar is. Maar of je die nu evolutie danwel eerder een continue revolutie wilt noemen, maakt niets uit.

Geestelijk liggen de zaken mogelijk anders. Ook mentaal blijkt het begrip evolutie opgang te doen, uitmondende in de stelling, dat de mens van heden dan mentaal toch maar veel beter is dan al zijn voorouders.

Maar in een nog niet eens zo heel ver verleden zien wij mensen, die in staat zijn zonder hapering voorvaderen tot 200 geslachten geleden op te noemen, dit met vermelding van hun heldendaden en fouten. In uw dagen heeft een mens, die drie of meer afspraken op een dag moet honoreren, een agenda of secretaresse nodig, omdat hij er anders minstens één zou vergeten. U kunt aanvoeren, dat de omstandigheden anders liggen, maar gezien vele andere feiten ben ik geneigd om tegen de stelling, dat op mentaal gebied sprake is van een kenbare evolutie, neen te zeggen.

Mogelijk verdedigt u uw stellingen nu met een verwijs naar de kennis van de hedendaagse mens. Want de mensen van heden menen werkelijk, dat zij in vergelijk tot de mens uit het verleden ontzettend veel weten.

Toch leert men in de geschiedenis reeds, dat in het verleden meermalen grote schatten aan vastgelegde kennis verbrand zijn, een kennis, die overigens volgens onze geestelijke ervaring verder gaat dan de hedendaagse mens ook maar waagt te veronderstellen.

Denk eens aan de boekenverzameling in Alexandrie, die verbrand werd. Maar zelfs wanneer je nagaat, wat er wel bewaard is gebleven, zul je toe moeten geven, dat ook de mens in de oudheid over behoorlijke bronnen van kennis beschikte, zelfs indien deze kennis veel minder algemeen verbreid was dan in uw dagen.

Indien u dit als argument aanhaalt voor uw evolutiestelling, zo rijst bij mij de vraag, of u onder evolutie mogelijk een meer algemene verbreiding van kennis verstaat, terwijl het gemiddelde peil en de kwaliteit van die kennis gelijktijdig terugloopt.

Realiseer u eens, dat de mensen uit de oudheid ook zonder allerhande grote laboratoria dachten in termen van kleinste materiedelen en hun onderlinge werking. Besef, dat men reeds in een ver verleden kaarten wist te vervaardigen, die beter en meer gedetailleerd waren dan de kaarten, waarmee uw voorouders enkele eeuwen geleden werkten. Denk aan de kaart van Piri Reis, waarop in een soort Mercator-projectie alle werelddelen juist werden weer gegeven. Indien u aanneemt, dat de mensen van vroeger over veel minder kennis beschikten dan u, dient u zich toch wel af te vragen, hoe dergelijke zaken dan wel mogelijk zijn. Mogelijk was die kennis van wat andere geaardheid dan de uwe, maar zij heeft bestaan. Bewijzen als de kaart van Piri Reis maken dit onder meer duidelijk.

Zeker, de bronnen zijn verdwenen, niet meer te achterhalen. Maar juist daarom is aan te nemen, dat er nog veel meer kennis was, die voor u verbazingwekkend is. Is er dan sprake van een mentale evolutie of mogelijk toch niet?

Soms wijst men op de "vergeëvolueerde wapens van deze tijd. Goed. Ik geef toe, dat u in deze dagen kunt beschikken over o.m. A, H en neutronenbommen. Maar vraag u dan ook eens af, of dezen in verhouding erger zijn dan b.v. de vuurpotten van de oude chinezen, het griekse vuur en dergelijke wapens uit de oudheid, wanneer je rekening houdt met de omstandigheden, waaronder deze wapens werden gebruikt. Zeker, zij maakten veel minder slachtoffers. Maar er waren op de wereld toen ook nog veel minder mensen.

Mogelijk denkt u aan andere verworvenheden van de moderne tijd, zoals tanks en hun onweerstaanbare opmars. Maar wanneer je denkt aan de strijdwagens van de oude Skiten, om een voorbeeld te noemen, dan kom je tot de konklusie, dat deze met messen rond de wielnaaf voorziende strijdtuigen in hun dagen een dergelijke zware werking hadden.

Zeker, het was in het verleden anders. Maar was het nu werkelijk zoveel slechter of zoveel beter? Wanneer gesproken wordt over evolutie, wil de mens graag horen, dat hij het veel verder heeft geschopt dan alle mensen voor hem. Wat mogelijk in bepaalde opzichten waar kan zijn, maar de vraag niet beantwoordt, of de ontwikkelingen in deze dagen nu werkelijk zo groot en zo goed zijn, als vele mensen kennelijk zouden willen denken.

Neem dit als voorbeeld: in uw dagen heeft een boer een tractor

nodig om zijn land te kunnen bewerken. Maar dat betekent ook, dat die boer de nodige brandstoffen moet kopen, zoals dieselolie of benzine. Hij heeft onderdelen en reparateurs nodig en is in feite vaak afhankelijk geworden van de grote fabrieken, die zijn gereedschappen maken. Waarbij verder kan worden opgemerkt, dat de kostbare tractor en de kostbare machines vaak een groot deel van de tijd stil staan en toch onderhoud blijven eisen.

De simpele boeren van eens gebruikten paarden, zowel voor hun werk als vrijetijdsvervoer. Had men zeer moeilijke grond, dan gebruikte men ook wel eens spannen ossen. Deze trekdieren werden vaak op eigen hof geboren, konden het gehele jaar door en onder alle omstandigheden gebruikt worden, eisten een voedsel, dat de boer zelf kon verbouwen. De boer was daardoor veel meer dan nu het geval is onafhankelijk en in staat, ook zonder hulp van anderen, zijn werk te volbrengen.

U zult opmerken, dat in deze tijd met zijn grootschalige bedrijven een dergelijke praktijk onmogelijk is geworden. U hebt gelijk. Maar vergelijk dan ook eens de wijze, waarop ook in het verleden kleinschalige, maar bekwame boeren een goed leven wisten te verwerven en de wijze, waarop de moderne boer gebukt gaat onder bankkredieten, afzetmoeilijkheden en overproductie. Kijkende naar de huidige boter en andere bergingen ben ik bereid grote veranderingen zonder meer te erkennen. Maar wanneer u dit een evolutie in positieve zin wilt gaan noemen, lijkt uw oordeel mij toch wel erg dubieus.

Waarmede mijn eerste punt wel voldoende onderlijnd is om nu zonder verdere beelden te zeggen: kennelijk is het standpunt, dat men inneemt en niet de objectieve waarheid bepalend voor de wijze, waarop men een evolutie pleegt te veronderstellen.

Men gaat er vanuit, dat de normen, vormen en mogelijkheden, die men nu als belangrijk beschouwt, dit altijd geweest moeten zijn, zodat zelfs de eigen kennis verheven is boven als, wat het verleden meende te weten. Kortom: wij weten het, wij zijn de kroon der schepping, alles wat anders is, is minder en een ieder, die iets veronderstelde, wat niet past in ons wereldbeeld, moet het mis hebben gehad.

Wanneer je zo redeneert, kun je inderdaad stellen, dat er sprake was van een positieve evolutie en kun je zelfs trots uitroepen: wij zijn het voorlopige eindproduct, maar de evolutie zal verder gaan. Gezien de eenzijdigheid van een standpunt, dat al het nu bereikte zonder meer een verbetering acht, is het stellen van een evolutie op deze basis op zijn minst een zeer twijfelachtige zaak.

En geestelijk geldt hetzelfde: Wanneer ik zie, hoeveel mensen in het verleden volingewijd waren en geestelijk groots prestaties leverden, om dit te vergelijken met het percentage bewustens in deze tijd, wordt het moeilijk over evolutie te spreken.

Waarbij zij aangetekend, dat men in deze tijd wel degelijk zijn best doet de wereld van het paranormale te benaderen en b.v. de mogelijkheden van telepathische contacten onderzoekt. De russen hebben zelf proeven op dit gebied gedaan met enkele ruimtevaarders en mensen op aarde. De amerikanen kennen ook heel wat experimenten van dergelijke aard.

Maar wanneer je dit vooruitgang noemt, vergeet je wel, dat b.v. in Egypte rond 3000 jaren geleden, en zelfs langer geleden, de tempels reeds een telepathisch netwerk kenden, waarlangs

voor de priesters belangrijke mededelingen van tempel naar tempel en soms zelfs naar vreemde landen gezonden werden. Ook in India kende men een methode om langs paranormale-weg waarnemingen te doen en berichten over te brengen middels mensen, die hiertoe zichzelf in een soort trance brachten.

Wanneer je eerlijk bent en niet alles in het verleden tot fabel verklaart, omdat het immers nu niet meer mogelijk is, zul je toe moeten geven, dat de paranormale vermogens van de mensen sterk getropeerd zijn, onderontwikkeld, verkomen. Zelfs de gaven, die nog in elke mens berusten, treden niet meer op de voorgrond. Men wijst hun gebruik af en vertrouwt liever op ingewikkelder, meer kostbare en vaak even betrouwbare of minder betrouwbare procedures. Is dat nu evolutie, verval? Decadentie zelfs mogelijk?

Je kunt hier alweer verschillend over denken. Want de mensen van vroeger hadden gemiddeld natuurlijk veel minder, dan u vandaag aan de dag. Die mensen hadden geen t.v. of bioscoop. Maar zij wisten zich onderling toch best te vermaken. Zij hadden geen radio, maar overal wist men wel op de een of andere wijze zelf muziek te maken. En zeker had men in het verleden niet te kans even met verlof een paar dagen naar Spanje te gaan. Maar die mensen ervoeren het als een veel groter avontuur, wanneer zij eens een naburige stad bezochten.

Zeker, u kent de wereld, u hebt de wereld a.h.w. kleiner gemaakt en voor de mensen uit het verleden was de wereld erg groot. De vraag is echter, of zij daardoor nu werkelijk zoveel minder gelukkig konden zijn, minder vreugde en vrede in hun leven konden vinden dan u.

De mens is mens gebleven. Hij maakt steeds weer een ander gebruik van zijn mogelijkheden en gaven. Hij is ook geestelijk steeds weer anders ingesteld. Maar ergens blijft hij zichzelf ongeveer gelijk.

Er is een tijd geweest, waarin het geloof de grootste zekerheid vormde voor een ieder, zowel in het meergodendom als het eengodendom. Voor de mens was toen de innerlijke waarde een factor, die in 't dagelijkse leven voortdurend meespeelde. Het was b.v. heel gewoon, dat een werker, die met zijn taak niet verder kon, niet wist, hoe iets te doen, even stilhield om een god aan te roepen, even te bidden. Daarna ging hij verder en ging het weer beter.

In uw dagen doet men dit natuurlijk niet zo vaak meer. Maar nu zijn er vele instanties en instellingen, die u van raad willen dienen. U hoeft vele dingen niet meer zelf tot een goed einde te brengen. U hebt gelijk. Daar zijn andere, meer deskundige mensen voor aangewezen. Maar die mensen in de oudheid speelden het zelf klaar.

Wonderen en wonderbaarlijke genezingen waren een deel van het dagelijkse leven. Nu gebeuren er mogelijk nog wel wonderen, maar wie let er op, tenzij dit in Lourdes en Fatima of zo gebeurt. Waarbij dient te worden opgemerkt, dat de deskundigen in uw dagen zo hartstochtelijk naar een bewijs en een verklaring zoeken, dat door hun zorgen menige genezen zieke opnieuw ziek wordt. Verschillen zijn er dus wel.

Ook van hieruit kom ik tot de konklusie, dat er zeker van voortdurende veranderingen gesproken moet worden, maar dat het de vraag is, of je terecht het woord evolutie volgens het algemeen geldende begrip hierop van toepassing kan verklaren.

De innerlijke mens is het belangrijkste, wat er volgens mij bestaat. Deze nu ontwikkelt zich wel, langzaam, soms schoksgewijs, maar zover ik na kan gaan onophoudelijk. Het ik wordt steeds weer en steeds meer met zichzelf gekonfronteerd, zowel in verschillende werelden als in verschillende levens.

Wanneer de mens echter eenmaal zover is gekomen, dat hij weet, wie en wat hij is en gelijktijdig de kosmos heeft leren aanvaarden, zoals die kosmos werkelijk bestaat, zonder voor een aanvaarden van het bestaan de illusiespelletjes van het stoffelijk bestaan van node te hebben, keert dit ik niet meer op aarde terug.

Wat logisch is: wanneer je eenmaal in de zesde klas bent gekomen, ga je niet voor je plezier nog eens een tijdje meedoen in de eerste. Rijpe geesten verdwijnen zo uit het menselijk-stoffelijk bestaan. Aan de andere kant komen in het menselijke ras steeds weer jonge geesten binnen, die nog van alles te leren hebben.

Geestelijk gezien zal het gemiddelde peil van de mensheid dus op aarde ongeveer hetzelfde blijven. Zeker, een ieder leert, een ieder kan wijzer worden. Maar degenen, die af zijn gestudeerd, verdwijnen en degenen, die nog van niets in menselijke zijn schijnen te weten, komen er in.

Wat blijft er dan over? Een evolutie of eerder een leerproces? Volgens mij is het leven op aarde te omschrijven als een leerproces voor geestelijke en mogelijk zelfs materiële inzichten.

Wanneer ik van uit de sferen het menselijk handelen beschouw, valt mij op, dat de mens zoveel probeert te ontleden. Alleen zichzelf is hij geneigd bij zijn onderzoek te vergeten.

Er zijn heel wat mensen, die zichzelf erg progressief vinden en menen, dat zij alles weten, wat nodig is voor een verdere ontwikkeling van de mensheid. Ik ben dan geneigd tot hen te roepen: Je hebt wel heel aardige denkbeelden, maar daarbij vergeet je altijd weer iets heel belangrijks. Bij jullie theorieën vergeet je altijd weer, wat en hoe mensen werkelijk zijn.

Wanneer je op de wereld arme sloebers hebt en zegt, dat je hun lot beter wilt maken, zo verstaan zij er onder, dat je hen meer zult geven, opdat zij gemakkelijker sloebers kunnen zijn. Maar wanneer je hen zegt, dat hun wijze van leven slecht is en moet veranderen, komen zij onmiddellijk in opstand.

Er zijn meer revoluties ontstaan, doordat men de mensen wilde veranderen en een andere levensgang op wilde dwingen dan er ooit revoluties zijn geweest om onrecht ongedaan te maken, of de waarheid te laten zegevieren.

Kijk naar de gevolgen van alle grote omwentelingen en constateer, dat er in de leefwijze van de mensen daardoor geen werkelijke veranderingen komen, ook al gaan zij mogelijk meer of minder verdienen en verandert er iets in de benaming van de verschillende kasten.

Kijk eens naar Rusland. De massa was onderdrukt en was uit gewoonte onderdanig. Eerst tegenover landheren, later tegenover politieke kommissarissen. Maar is er werkelijk een blijvend en groot verschil voortgekomen uit deze grote omwenteling? Vroeger was er een tsaar, die met zijn hofhouding uitmaakte, wat goed was voor het volk. Nu zitten er mensen in het Kremlin,

die precies zo handelen en elke aanvechting van hun besluiten met evenveel geweld onderdrukken. De gelijkenis gaat zelfs nog verder: de heerser werd door zijn volk verafgoed. Nu verafgoodt men zijn leiders op gelijke wijze. Een tsaar werd wel eens door de hofhouding vermoord of weggewerkt. Dit gebeurt met de leiders van heden ook, maar dan wel door degenen, die met hen reeds de macht hebben.

Staar u dan eens niet blind op de uiterlijkheden en vraag u af, hoeveel er in mentaliteit en indeling van de mensen in dit land feitelijk is veranderd. Hoogstens kun je stellen, dat een deel van de massa - en niet eens een meerderheid ondanks alle pogingen - zijn geloof aan God heeft overgedragen op de partij. Maar ondanks alle pogingen bijgeloof uit te bannen, zijn de russen nog steeds bijgelovig. Russen dronken altijd veel. Nu wordt openbare dronkenschap met grote ferociteit bestreden, vooral in steden. Maar de russen drinken nog steeds evenveel.

Kortom: deze mensen passen zich wel aan, maar willen toch zichzelf blijven, hebben geen behoefte te evolueren tot een hogere vorm van menselijk zijn.

Een sociale revolutie of evolutie kenmerkt zich door het veranderen van alle namen, rangen en titels. De meeste mensen zijn graag bereid aan dergelijke veranderingen mee te werken, wanneer hen maar wordt toegestaan zichzelf te blijven.

Neem al die mensen, die roepen, dat er eindelijk eens moet worden opgetreden tegen het gevaar van de atoombom. Deze mensen beseffen vaak wel degelijk, wat er gaande is en hebben gelijk, dat zij alle atoombommen, hoe en waar zij ook bestaan, gevaarlijk achten.

Maar hoe reageert de doorsnee mens? Die vraagt, of je je daar nu zo druk voor moet maken. Bovendien zouden wij die dingen wel eens nodig kunnen hebben. En denkt daarbij: wanneer er ooit met atoombommen gegooid wordt, komen die toch niet hier terecht. Daarbij vergetende, dat de kans, slachtoffer te worden van dergelijke wapens, erg groot is, wanneer zij eenmaal gebruikt worden, omdat niemand werkelijk geheel buiten hun invloedssfeer zal vallen.

De gewone man heeft het gevoel, dat hem toch niets gebeurt. En wanneer er al het een of ander gebeuren zou, dan kan hij zich best redden hoor, reken maar. En verder denkt men niet na. Men wil in feite niet eens met het probleem als zodanig gekonfronteerd worden en wenst zich gëergerd af.

In alle standen zien wij soortgelijke neigingen. Waar u ook kijkt, in de handel, de boerenstand, bij kerken of fabrikanten, overal is men bereid nieuwe denkbeelden te huldigen, mits het in de praktijk maar bij het oude blijft.

Zelfs de kleinere opstandige groepen in uw maatschappij blijken een dergelijke reactie te vertonen: zij willen niet wijzer worden, niet luisteren naar anderen, maar alleen hun eigen leuzen blijven herhalen, door blijven drammen en erkenning afdwingen. Kortom: ook zij willen alleen zichzelf blijven, maar dan wel in naam van de vernieuwing. Ook zij wensen in feite de kans om in een eigen milieu te leven met erkenning van eigen waarden en gedachtengangen door een ieder en verder geen nieuws.

Wat niet bepaald klinkt, of er in de mensheid een grote en snelle evolutie zich aan het voltrekken is. Maar het gestelde is helaas wel een onomstotelijk feit.

Het gestelde is trouwens controleerbaar. Wanneer u te maken hebt met de massa, zal steeds weer oppassen, dat die massa zichzelf wil blijven. Een nieuw bankstel mag wel natuurlijk. Maar wanneer wij nu eenmaal t.v. willen kijken, willen wij zien, wat ons bevalt. En als er geen t.v. is, gaan wij naar de bioscoop. Toen die dingen er nog niet waren, gingen de mensen liever naar een café chantant dan iets te leren en voordien was studie eveneens minder belangrijk dan samen een spelletje ganzeborden. Want amusement moet er nu eenmaal zijn. Dat hoort er bij.

Wie dit begrijpt, zal met mij eens zijn, dat van een werkelijke evolutie ongeacht alle uiterlijke veranderingen maar zeer ten dele en dan ten hoogste voor enkelingen, maar niet voor het ras als geheel, gesproken kan worden.

Wat ons met de vraag achter laat, wat dan wel de zin zal zijn van het leven op aarde. Mensen worden wijzer. Niet allen evenveel niet allen op gelijke wijze. Maar in hun leven worden mensen wijzer en dan overlijden zij. De anderen, die pas begonnen zijn, beginnen dan ook weer dezelfde fouten te maken, die de ouderen reeds gemaakt hebben - in een ander verband.

De aarde is kennelijk een soort doorgangshuis. De wereld is geen evolutiemogelijkheid, waarbij de kroon der schepping op aarde zich eens zover zal verheffen, dat zij alle sterren zal bereiken. Het is eerder een situatie, waarbij je kunt stellen: Wij leven op aarde, wij zijn mogelijk iets wijzer geworden, wanneer wij de wereld verlaten om mogelijk daarna herboren te worden, of in een geestelijke wereld te leven.

Wat er aan feitelijk veranderingen en ontwikkelingen voor het ik konstaterbaar is, ligt duidelijk buiten alle stoffelijke aspecten. Zelfs wanneer je op aarde een dergelijke geestelijke bewustwording door zou maken, blijft zij buiten het stoffelijke liggen en zal het stoffelijk gedrag maar beperkt beïnvloeden.

Je kunt dus niet zeggen: hier is eindelijk een ingewijde op aarde geboren, dus dit kind hoeft nooit meer op het potje te gaan. Mens blijft mens. Zoals je ook niet zeggen kunt: hier heeft iemand inwijding en wijsheid gevonden en nu zal hij door een ieder worden aangehoord. Integendeel. Wanneer er op aarde een werkelijke wijze geboren wordt, moet hij zijn mond houden - wat op grote wijsheid wijst - danwel zeggen, wat hij weet en meent om vervolgens snel uit de openbaarheid te verdwijnen; dit geldt nog steeds. Vroeger was het eerder een kwestie van kruisiging en onthoofding of verbranding, nu sluit men zo iemand op in een gekkenhuis, of op de een of andere eenzame plaats, waar je langzaam en zonder anderen te beïnvloeden kunt overlijden.

Realiseer u echter bij dit alles wel, dat leven op aarde een scholingseffect heeft. Wanneer je leeft, verander je. Door de veranderingen ga je jezelf en ook je verleden anders bezien. Soms geef je jezelf alles toe, soms verdring je het tot het bijna geheel een onbewust proces is geworden, maar in je speelt zich dit scholingseffect af. Daardoor word je bewuster.

Er is volgens mij dan ook wel sprake van een vooruitgang of bewustwording, die zich op geestelijk gebied zal afspelen, maar stel gelijktijdig, dat een dergelijk beseffen niet waarlijk en geheel in de materie realiseerbaar is.

Wat er op aarde dan wel kan gebeuren? Wel, bepaalde oude tendenzen en vergeten waarden worden soms opnieuw wakker geroepen.

Zoals het wekken van besef voor geestelijke krachten in de mens zelf, of het herontstaan van begrip voor bepaalde bezielde waarden in de natuur, zowel als kontakten met andere bestaansvormen, zoals geesten of mogelijk zelfs demonen.

Maar is dit een vooruitgang of vernieuwing? Hoe lang geleden dansten de heksen reeds? In Thessalië b.v.? Zoals natuureredieren een rol speelden in het verre verleden van het Teutoburgerwoud en heksen gedanst hebben op de drentse hei. Zelfs nu dansen er nog heksen in vele landen.

Realiseer u, dat de wijze, waarop priesters uit een ver verleden plachten te werken, herontstart in plaatsen als Findhorn en oude keltische waarden en belevingen opnieuw gestalte krijgen in de nieuwe druiden, die heus niet alleen een zonnewende in Stonhenge viaren.

Weinige dingen zijn in essentie nieuw. Wel blijkt, dat er sprake is van cyclische herhalingen, die kennelijk nodig zijn, opdat men in de stof niet alles geheel zal vergeten en alle krachten en paranormale vermogens, die in de mens berusten, niet geheel onder materialistische bestrevingen bedolven zullen worden.

Zoals er steeds weer goven materialisme over de wereld spoelen, waarin de mensen geobsedeerd worden door de materie en zo de andere kant van hun stoffelijk bestaan opnieuw in zich en het ras bevestigen.

Steeds weer krijgt men op aarde de kans met zdelzelfde krachten te werken en wordt de aandacht der gehele mensheid gericht op zeer bepaalde ontwikkelingsmogelijkheden. En steeds weer ook verandert het beeld en ontstaan er voor de mensen schijnbaar nieuwe ontwikkelingen en waarden, die in enigszins andere vorm in een ver verleden reeds bestonden.

Maar waarom zou dit ons vreemd voorkomen. Zegt ook Jezus niet: voor Abraham was, ben ik? Het is volgens de continuïteit van het bestaan door alle tijden, waarin je mogelijk geheel terecht het begrip evolutie onbeperkt kunt hanteren. Voor de stof geldt dit zeker niet.

Er is echter sprake van een steeds sterkere bewustwording van eigen wezen in geestelijk opzucht. Er is een voortdurend groter besef van eigen krachten en mogelijkheden voor elk wezen bereikbaar. Krachten en mogelijkheden, die heel wat onbegrensder blijken te zijn, dan een mens zich ook maar kan voorstellen.

Met de stoffelijke evolutie heeft dit niet al te veel te maken, zo blijkt steeds weer. De tijdelijke evolutie van rassen en mogelijkheden op aarde lijkt niet veel meer te zijn dan een onderlijning van een paar woorden, gesproken door de een of andere schepping.

Wanneer u dit alles beseft, zult u met mij voorzichtig worden met het gebruiken van woorden als evolutie en toegeven, dat deze alleen in zeer bepaalde gevallen en dan nog alleen vanuit een zuiver technisch standpunt verantwoord gebruikt kunnen worden. Mogelijk zult u ook met mij eens zijn, dat, sprekende in algemeen gangbare begrippen, het gemeenlijk beter zal zijn te spreken van veranderingen dan van evolutie.

Hebt u kommentaar?

x Kun je dus stellen: de evolutie vindt geestelijk plaats binnen het reïnkarnerende ego, maar op de aarde als zodanig niet?

- De aarde evolueert minder, dan dat zij fluctueert in zowel

uiterlijke vormen als bereikingsmogelijkheden. Een fluctuatie, die de eenzijdig denkende mens er steeds weer toe beweegt zichzelf als de kroon op alle voorgaande tijden te beschouwen, daar men de waarden van het verleden niet meer geheel kan beseffen.

In het ik mogen wij volgens mij wel spreken van een evolutie van ikbesef. Maar zelfs dan blijft de vraag bestaan, of het geheel van onze ontwikkeling in feite niet neerkomt op een ons eindelijk bewustworden van datgene, wat wij reeds lang waren.

x Maar dat is toch geestelijke evolutie, want daarna behoeven wij niet meer op de aarde terug te komen.

- Ik stel, dat het een verandering is, maar dat ik nog niet weet, of dit beschouwd moet worden als een evolutie in de wetenschappelijke duiding van dit woord.

In vele gevallen doen mensen, die zo sterk het begrip van een evolutie aankleven, mij denken aan een kind, dat zegt: eerst had ik maar tien centen, maar nu is het al geëvolueerd tot een dubbeltje, over het hoofd ziende, dat de vorm veranderde, maar dat de waarde gelijk bleef.

Verandering gelijk stellen met bereiken is volgens mij niet juist, ook wanneer voor ons persoonlijk gesproken kan worden van een geestelijke evolutie, wanneer wij beter beseffen, wat wij werkelijk zijn en ons bewust worden van onze werkelijke vermogens en bestemming. Maar dan kun je dit begrip alleen in zuiver persoonlijk verband gebruiken. Is dit echter in kosmisch verband wel even waar? Zijn wij mogelijk in kosmische zin reeds lang geweest, wat wij nu langzaamaan innerlijk beseffen eens bewust te zullen zijn?

x Maar door anders te beseffen zullen wij ook anders kunnen gaan leven?

- Een vraag, waarop een antwoord, dat altijd geldig is, onmogelijk blijkt te zijn. Wij denken n.l. altijd weer, dat wij een zeer grote vrijheid bezitten, maar volgens mij wordt die vrijheid steeds bepaald door dat, wat wij zijn.

Wanneer u stelt: dan kun je veranderen, zo luidt mijn aanvulling hierop: kun je werkelijk iets veranderen aan je ware ik? Ik ben zo vrij te veronderstellen, dat de mogelijkheid, daaraan iets te veranderen, ten hoogste zeer gering zal zijn.

x Wat verstaat u onder het werkelijke ik? Het hogere ego?

- Onder het werkelijke ik versta ik het besef van eigen bestaan, zoals zich dit groepeert rond de goddelijke vonk, waaruit het wezen voortdurend en in alle sferen weer wordt opgebouwd.

x Ziet u geen opwaartse trend over zeer lange perioden?

- Uitgaande van een bepaald standpunt kan ik steeds weer, zeker over langere perioden, een opwaartse trend zien. Maar die wordt dan vanuit dit standpunt ook altijd weer gevolgd door een neergaande trend.

x Wanneer je de toestand neemt van rond 2.000.000 jaren geleden en daarop de huidige situatie projecteert, krijg je toch wel een heel ander beeld. Over weer 2.000.000 zal de mens weer anders zijn en b.v. een veel grotere hersencapaciteit bezitten

- Een moeilijke zaak. Zien wij naar de eerste primaten, dan is hun hersencapaciteit inderdaad wat minder dan de uwe. Maar het verschil is niet zo groot meer, wanneer je je realiseert, dat deze primaten het geheel van hun hersencapaciteiten moeten gebruiken en zelfs zeer intens, om zichzelf te kunnen handhaven, terwijl u op het ogenblik wel een hogere hersencapaciteit bezit, maar daarvan

minder intens gebruik maakt. Iets , waardoor u door omstandigheden ook minder toe gedrongen wordt.

Waar ligt hier de werkelijke evolutie? Er is een vormverandering, waarbij bepaalde eigenschappen ontwikkeld zijn, andere zijn gekomen. Over 2.000.000 jaren zal men waarschijnlijk niet meer van mensen kunnen spreken, maar er zal ongetwijfeld nog bewust leven op aarde bestaan. Alleen zal dit een andere vorm hebben en mogelijk niet eens meer weten, wat stoffelijke hersenen zijn, ook al zal het over een denkvermogen en combinatievermogen beschikken, zoals u dit doet. Dit wezen zal in stoffelijke zijn gebruik kunnen maken van zijn capaciteiten en dezen waarschijnlijk als normaal aanvullen met meer psychische krachten, die in uw leven wel bestaan, maar geen rol spelen.

Zowel voor de vorm van de toekomst, voor u als voor de vormen van het verleden, zal echter gelden: je hebt je mogelijkheden, of je die nu gebruikt of niet.

x Er zijn in de kosmos toch enorme beschavingen, die wel geëvolueerd zijn. Of waren die er altijd al?

- Wanneer u techniek op zich als een evolutie beschrijft, kunt u ook spreken over geëvolueerde beschavingen. Ook de mensheid is dan, in de laatste paar honderd jaren zelfs in sterke mate, geëvolueerd.

Indien u echter uitgaat van de inhoud, het werkelijke wezen met zijn reacties en mogelijkheden, kun je konkluderen, dat ook in de kosmos, ongeacht deze grotere technische mogelijkheden, geen sprake is van een algemeen gaande evolutie, maar alleen sprake is van een andere gerichtheid, die ook in deze buitenaardse beschavingen golvingen vertoont, zodat de benadering van het leven, de waardering voor de verschijnselen van het leven en de eigen behoefte in het stoffelijke leven wel steeds anders zullen zijn. Maar het eigen ik blijft ook hier, ondanks alles in alle verschillende projecties van mogelijkheden, zichzelf.

Met betrekking tot het besef in jezelf kun je, zoals ik reeds aanduidde, voor jezelf spreken over een evolutie.

x Maar de mensen, die 100 of 200 jaren geleden leefden, hadden toch een geheel andere opvatting over geestelijke zaken en dus ook over zichzelf dan wij nu?

- Maakt het veel verschil of u spreekt over b.v. een overgegene of een engel? Vroeger schreef men aan engelen en duivelen al datgene toe, wat men nu in sommige kringen de dierbare overgeganen pleegt te wijten. Zoals men het geloof van eens, waarin God de absolute heerser en rechter nu is veranderd bij velen in een besef, dat men in feite heerser en rechter over zichzelf is in vele opzichten. Maar in wezen is er eerder sprake van een veranderde wijze om bepaalde zaken te omschrijven dan van een essentiële besefsverandering.

x Het onderworpen zijn aan een god of meester is toch wel heel iets anders dan een onderworpen zijn aan jezelf? Aan jezelf wordt een zaak van split personality.

x God lijkt mij voor ons allen een projectie te zijn van al het niet kenbare en onaanvaardbare in onszelf. Je kunt volgens mij geen god erkennen, wanneer je in die God niet de eigenschappen projecteert, die je zelf reeds bezit.

Wanneer wij zien hoe goden, ook de ene God, in alle eeuwen anders wordt benaderd en uitgebeeld, zo wordt wel duidelijk, dat

de reeks aan God toegeschreven mogelijkheden en werkingen een projectie vormen van de maatschappelijke waarde in de gemeenschap, die die God vereert. Dit geldt in het heidense verleden zo goed als in moderne tijden.

x Wanneer is het menszijn begonnen?

- Het menszijn is begonnen op het ogenblik, dat een dierlijke vorm was ontwikkeld met een zodanige reeks capaciteiten, vooral t.a.v. herinnering en bewuste reactie, dat het mogelijk was voor hogere geestelijke bewustzijnsvormen hierin ervaring op te doen.

Er komt dus een ogenblik, waarop je kunt zeggen: hier wordt een diersoort opeens mens, hier wordt de instinktgedreven en door entiteiten buiten zich gedreven persoonlijkheid zich meer van zichzelf bewust en gaat steeds meer de grenzen, die in blinde aanvaarding van het bestaande liggen vervangen door de grenzen, die door verkregen ervaringen kenbaar worden.

De mens is het wezen, dat niet slechts vanuit zichzelf de wereld, maar ook zichzelf binnen de wereld tracht te beschouwen. Op het ogenblik, dat deze mogelijkheid ontstaat, is op een planeet ook een verdergaande geestelijke bewustwording bereikbaar. Waarbij ik nadrukkelijk bewustwording zeg en niet evolutie.

Het is deze bewustwording, die vele vormveranderingen en maatschappelijke veranderingen met zich zal brengen. Maar het is de geestelijke behoefte, die meester blijft over het geheel van alle mogelijke en denkbare stoffelijke ontwikkelingen.

x Degenen, die zich bewust worden, ~~verdwijnen~~ uit de picture, nieuwe ongeschoolden nemen hun plaats in. Maar zijn er nu ook, die een volle cirkel maken?

- Er zullen er wel zijn, die een volle cirkelgang maken en als hoogbewusten tot de stof terugkeren: zover ik dit na kan gaan zijn dit er echter niet zo veel.

Het bestaan heeft meer weg van een spiraal dan van een cirkel, omdat je wel steeds weer vergelijkbare waarden en omstandigheden geestelijk zult registreren, maar daarbij niet zonder meer terug keert in de oude omstandigheden of vorm.

De mogelijkheid bestaat dus, dat de aanvulling niet alleen uit b.v. het dierenrijk stamt, maar dat zich daaronder ook meer bewusten bevinden. Dit komt echter zo zelden voor, dat je daar volgens mij geen rekening mee behoeft te houden.

x Wij inkarneren en op een gegeven ogenblik is het niet meer nodig om te inkarneren, tenzij wij dit vrijelijk kiezen. Er komen steeds weer nieuwe inkarnaties ... ik bedoel, wij hebben het super-ego. Ik neen aan, dat het lagere ik niet dit ego inkarneert. Maar wat is dan de eerste inkarnatie? Want eens moet het toch begonnen zijn Waarvoor is dat alles nodig? Het is toch niet nodig, dat het superego inkarneert?

- U stelt een vraag, waarop geen antwoord te geven is, ook al bestaan er nogal wat theorieën over. Zo neemt men aan, dat het ik door zich te uiten in vele verschillende mogelijkheden en vormen, in feite het goddelijke is, dat in zich verdeeld is geraakt. Een verschijnsel, dat niet de intrinsieke eenheid van het goddelijke zou schaden, maar wel in alle delen de behoefte zou hebben doen ontstaan, om de eenheid met het geheel vanuit eigen wezen en kwaliteiten geheel te leren kennen. Maar dat neem je dan aan. Zeker weten is er niet bij.

x Ik kan mij niet voorstellen, dat het goddelijke zo verdeeld is geraakt, dat de delen daarvan op deze aarde een leerschool door moeten maken.

- Daar kan ik best inkomen. Want er zijn zoveel dingen, die wij niet kunnen begrijpen. Naar ik meen, mogen wij echter de fout niet maken even te gaan zeggen, wat vanuit ons standpunt aanvaardbaar is voor het goddelijke. Kunt u zich het goddelijke voorstellen? (Neen). Dan kunt u zich dus ook niets, wat daarmee samenhangt, of de redenen voor bepaalde uitingen daarvan kunnen voorstellen, daar dit dan evenzeer als het goddelijke zelf buiten uw bevattingssvermogen zal vallen.

Eerst op het ogenblik van de verdeeldheid, de tegenstellingen dus, komen wij op een gebied, waarin voor u de kans op voorstelbaarheid aanwezig is. Dit impliceert, dat een oplossing van de vraag, hoe het was voor die verdeeldheid was, wat de zin daarvan is, voor ons onoplosbaar zal blijven, tot wij de eenheid met het geheel weer bereikt hebben. Op dat ogenblik is het echter de vraag, of wij iets van dit onuitdrukbaar besef zullen proberen weer te geven in de verdeeldheid.

x Als mens zeg je echter vaak : dit lijkt mij onwaarschijnlijk, dit is niet logisch. Maar dat kan een fout zijn ...

- Dat is zeker een fout. Vooral ook, omdat u door dit beroep op menselijke logica een blindheid vertoont voor uw eigen ontwikkelingen in de mensheid. Want de ontwikkelingen in de mensheid zijn maar zelden logisch.

Je zou je overigens niet onlogisch moeten noemen, maar eerder a-logisch. Wat wil zeggen, dat het geheel van de ontwikkelingen, indien menselijk logisch benaderd, niet voldoende omschrijfbaar en definiëerbaar is, zodat wij altijd alle logische conclusies met reserve moeten benaderen, omdat er zoveel ontwikkelingen zijn, die ondanks alle redelijkheid, kennis en logica, zich toch anders voltrekken dan wij op grond van onze kennis en logica menen moeten veronderstellen.

x Hier komt dus het geloof weer op de voorgrond?

- Geloof is niets anders dan de innerlijke aanvaarding en zekerheid, welke niet uitdrukbaar zijn in redelijke termen, daar het geloof zich betreft op waarden, waarbij de bron niet controleerbaar is.

Een logisch proces gaat altijd uit van kenbare verschijnselen en gevolgen, die kenbaar en kennelijk op grond van die verschijnselen mogen verondersteld.

Op het ogenblik, dat de mogelijkheid tot controle zowel van het verschijnsel als van verdere ontwikkelingen teloor gaat, blijft ons alleen nog maar het geloof over. Waarbij dit geloof voor ons gemeenlijk een rationalisatie is - middels het projecteren van een deel van eigen gevoelens of innerlijk besef - om op deze wijze zonder de redelijke procedures te kunnen voltooien, toch onze zelfverzekering te kunnen bewaren. Dus zo ongeveer als de houding van ex-minister van Agt t.a.v. de formatie van het nieuwe kabinet. Deze man vecht logisch, wanneer je uitgaat van zijn premissen. Maar die premissen op zich zijn niet logisch en zelfs niet onderling consistent, dus onderling strijdig.

Op grond hiervan zou je geneigd zijn te stellen: logica begint voor de mens dáár, waar hij de onredelijkheid in voldoende mate heeft geformaliseerd om hiermede binnen formules te kunnen werken.

x Bestaat er eigenlijk wel een uniforme logica? Het is best mogelijk, dat elders in de kosmos $2 + 2$ geen vier is, maar 3 of 5.

- Ik hoop, dat u zich niet bezig houdt met de financiële overwe-
gingen van het aanstaande kabinet. Wat u zegt, is in feite het
volgende: Op grond van verschillende uitgangspunten en ervaringen
kunnen er schijnbaar strijdige, maar in zich logische ontwikkelin-
gen volgen. U kunt echter volgens mij niet stellen, dat er verschil-
lende soorten logica bestaan.
- U kunt ten hoogste stellen: de logica is in het geheel van
haar werkingen afhankelijk van oriëntatie, uitgangspunt en het
gevolgde beredeneringsproces.
- Erg belangrijk is, dat in de logica voortdurend alle factoren
worden beschouwd, daar wij, zodra een of meer factoren bij de lo-
gische beschouwing uitvallen, komen tot drogrede, die wel
een schijnlogica in zich draagt, maar in feite geheel onlogisch
is door het verwaarlozen van een of meer belangrijke elementen.
- x Wanneer houdt **eigenlijk** de noodzaak op, als mens te reïnkarn-
neren?
- Op het ogenblik, dat je je zover bewust bent geworden van je
eigen wezen in meer kosmische zin, dat je daaraan door verdere
menselijke belevingen niets meer toe kunt voegen.
- Een zeer persoonlijke kwestie dus, die direct samenhangt met
uw eigen innerlijke ontwikkeling. Wanneer u die vraag echter
stelt met de hoop niet meer op aarde te behoeven inkarneren,
kan ik dit echt met u mee voelen. Ik heb natuurlijk niet de zeker-
heid, dat ik nooit meer op uw wereld zal inkarneren, maar gelukkig
wel de grote waarschijnlijkheid, dat dit voorlopig niet zal gebeu-
ren. Dit stemt mij, uw wereld beziende, toch wel tevreden....
- x Is het mogelijk ons vanuit uw sfeer iets meer te vertellen,
of alles te vertellen omtrent de schepping, zodat wij iets meer
gaan begrijpen. Of zijn wij te klein om dit te begrijpen, danwel
is de sfeer, waarin u vertoeft, nog niet zodanig, dat dit voor
u kenbaar is?
- Wij weten betrekkenlijk veel over de stoffelijke schepping.
Maar veel van hetgeen daarmee geestelijk of als bewustzijn mee
gepaard ging, is ook voor ons nog duister. Wij kunnen dit een-
voudig weg nog niet begrijpen.
- Zelfs wanneer ik alles, wat wij daaromtrent wel weten, zou
moeten omzetten in menselijke termen, zou dit zodanig vereenvou-
digd moeten worden, dat het tot schijnbare onzin wordt. Ik heb
gewoonweg de woorden niet om u alleen maar duidelijk te vertellen,
wat in onze wereld beleefbaar is. Ik kan nog niet eens het totaal
van mijn eigen indrukken juist overbrengen. Trouwens, dit geldt
ook voor u. Wanneer iemand u vraagt: beschrijf mij nu eens precies
met alle details en overwegingen een zonsopgang, zult u reeds
falen.
- x Maar het zou toch gemakkelijker zijn, wanneer dit wel mogelijk
zou zijn!
- Indien u op aarde zoudt zijn om u op eenvoudige wijze bewust
te worden van de oplossing voor al dergelijke problemen, zou
men u volgens mij niet de menselijke vorm met zijn beperkingen
hebben geschonken om u daarin te ontwikkelen. Wanneer u in staat
zoudt zijn de oplossing voor dergelijke problemen te begrijpen,
zoudt u volgens mij ook de menselijke vorm niet kiezen voor een
eventueel onvermijdelijk inkarnatie.
- Neem mij deze opmerking niet te zeer kwalijk. Ik stel in feite:
lieve mensen, houdt u nu eens allereerst bezig met de zaken, die
voor uw huidig bestaan en ontwikkelingsmogelijkheid daarin van

belang zijn. Want u beschikt eenvoudigweg niet over voldoende referenties en associatiemogelijkheden om het hogere, dat je op je menselijke wijze probeert te formuleren, door je eenzijdigheid ook, juist te benaderen.

Houdt u dus liever eerst eens bezig met alles, wat dichter bij ligt.

x U hebt wel gelijk, maar het is dan toch wel vreemd, dat deze vragen bij mij en vele anderen mensen steeds weer naar voren komen.

- Dat is niet zo verwonderlijk meer, wanneer u zich realiseert, hoeveel mensen in uw land zich druk maken over datgene, wat er in zuid Amerika of zuid Afrika gebeurt, terwijl zij niet eens willen zien, hoe vlak bij hen door enkele jongeren een oude vrouw wordt afgeranseld om uit haar tasje een paar guldens te kunnen stelen.

Dit is zo kentekenend voor de wijze, waarop mensen op onaangename problemen in eigen omgeving plegen te reageren. Ik geloof, dat je problemen, die in feite buiten je bereik liggen en waar je ook een onvoldoende overzicht van hebt, over het algemeen zo belangrijk maakt voor jezelf om daarmee te ontsnappen aan de noodzaak bepaalde problemen, waar je in feite iets aan zou moeten doen, op te merken.

Wat geen aanklacht wil zijn, maar slechts u wijst op een algemeen verschijnsel, dat mogelijk ook op het door u gestelde betrekking kan hebben.

Ik meen, dat wij hiermede onze kleine discussie over evolutie wel kunnen gaan afsluiten. Ik heb geprobeerd u duidelijk te maken, dat evolutie maar 'n beperkt begrip is. Het is een formulering, die meer duidt op bepaalde verwachtingen en voorstellingen, dan op een algemeen onweerlegbare konstatering van een feit.

Zodra wij dit begrijpen, zullen wij ook minder gaan streven naar een evolutie, die door anderen in waarde voor ons bepaald dient te worden. Wij zullen dan ook minder er naar streven onszelf te veranderen en zo mogelijk komen tot een beter besef voor onszelf.

Dan bid je niet meer: Heer, geef mij een visioen om te zien, hoe alles er over 10.000 jaren uit zal zien, maar zeg je eerder: Heer, rijk mij een spiegel, opdat ik beseffen kan, wie en wat ik vandaag ben.

Want dat is het meest belangrijke volgens mij: beseffen wat je bent en wat je doet op dit ogenblik. Zoals het belangrijk is te beseffen, welke krachten er in je schuilen, die je op dit ogenblik kunt gebruiken. Dit is en blijft veel belangrijker dan een poging, wat in andere werelden, of over vele jaren, van belang zal zijn. Want zelfs wanneer je het geheel zou kunnen weten, kun je de werkelijke betekenis daarvan en de ~~daaraan~~ ~~daaraan~~ voor jezelf verbonden konsekventies in stoffelijk en geestelijk opzicht toch nog niet juist bepalen.

Ik hoop, dat u mij zult vergeven, dat ik, mogelijk tegen uw verwachtingen in, het onderwerp vooral van deze zijde benaderde. Indien u het echter nog niet met mij eens zoudt zijn, zal mijn opvolger, die, volgens uw wens, zal moeten spreken over terrorisme, u mogelijk duidelijk kunnen maken, hoe eenzijdigheden in denken en beseffen kunnen voeren tot algehele onderschatting van denken, zowel als tot flagrante misverstanden t.a.v. eigen mogelijkheden en taak. Waarmede ik u dank voor uw aandacht.

Goeden avond.

-0-0-0-0-0-

Goeden avond, vrienden.

x Ik moet u vragen, welk onderwerp u mij voor wilt stellen.

Er waren twee onderwerpen. Uw voorganger heeft voor u het onderwerp overgelaten:

Terrorisme, oorzaken en bestrijding.

Terrorisme is in feite het directe gevolg van de machteloze woede bij een oostindisch - dove. Oostindisch. Ik weet wel, dat Oostindie niet meer bestaat, maar ik heb nog nooit gehoord, dat men daarom is gaan spreken over een indonesisch dove. Indien ik die term zou gebruiken, blijft het bovendien mogelijk, dat dit zou worden uitgelegd als een onvriendelijkheid tegenover een bevriende natie.

Indien u zich afvraagt, wat terreur in wezen is, is het volgende mogelijk een verheldering: Een man kan niet op tegen de woordenvloed van zijn echtgenote, dus grijpt hij een bezemsteel en probeert zijn meerheid in kracht daarmee om te zetten in een alles verslaand argument.

De terrorist is vaak iemand, die zeer idealistisch denkt. Maar hij wenst van de wereld alleen te horen, dat hij gelijk heeft. En de gehele wereld lacht wat om hem. Zij zeggen zo ongeveer: praat jij maar, hoor. Je verandert wel weer.

Daarop worden de idealisten boos en zeggen tot elkaar: juist nu moeten wij metterdaad waarmaken, wat wij geloven. En daar een waarmaken van je ideaal alleen in de praktijk van je eigen leven weinig spectaculair is, grijpt men naar een middel om anderen duidelijk te maken, dat men gelijk heeft en weet, wat goed voor anderen is.

Zoek uw voorbeeld maar dicht bij huis. In Nederland bestaat een RMS. Op zichzelf is die RMS al een wonderlijk verschijnsel: zij bestaat uit een regering in ballingschap, die streeft naar gezag over een gebied, waar zij nooit volledig en werkelijke macht heeft bezeten, terwijl zij voornamelijk wordt aangehangen door ballingen. Wonderlijker is nog, dat deze groep op grond van haar eigen verklaringen zich schijnbaar gerechtigd acht staatkundige en politieke erkenning op te eisen om vervolgens, met de middelen die anderen haar ter beschikking dienen te stellen, elders haar idealen en denkwijzen uit te gaan dragen.

Al deze dingen kun je in een vrije democratie prediken, zonder dat er iets aan de hand. Ook al handel je soms als bepaalde christenen, die u aanklappen en zeggen: De heer roept U. Zeg je tot hen: je kunt me nog meer vertellen, dan doen zij dat prompt. Maar er zijn er heel wat, die de neiging voelen om uw ziel te redden, of u dit nu wilt of niet. In het verleden voerde dit tot de bekende christelijke terreurinstelling, die beroemd werd als de inquisitie.

Zo zijn er in deze dagen mensen, die menen, dat die RMS waar moet worden gemaakt. Omdat zij dit wensen, achten zij zichzelf belangrijk en eisen, dat deze belangrijkheid door allen erkend zal worden.

En indien men die belangrijkheid niet wenst te erkennen en blijft volhouden, dat de RMS spelen met een droom is, die nooit waar kan

worden, grijpt men uiteindelijk in wanhoop naar de wapens. Men wil immers niet aanvaarden, dat eigen droom voor anderen weinig te betekenen heeft. Dus gijzelt men mensen, bezet een school, een trein en matigt zich een soort extraterritoriaal gezag aan, waarop men geen recht heeft.

Men redeneert: dan komen wij vanzelf in het nieuws, men zal spreken over ons en onze zaak. Zij zullen dan naar ons luisteren en zo overtuigd worden van ons gelijk. Wij hebben immers nooit anders geleerd of gedacht, dus is het zo en niet anders.

Nu kun je stellen, dat een dergelijke reactie op zijn minst erg vervelend is. Je kunt proberen de mensen te overtuigen, dat hun denkbeelden niet redelijk of juist zijn. Maar daarmee maak je een konditionering, die vele jaren heeft geduurd, niet zonder meer ongedaan, bovenal niet, wanneer die konditionering een soort tegenwicht vormt voor eigen minderwaardigheidsgevoelens, die hierdoor in een gevoel van meerwaardigheid en heldendom kunnen worden omgezet.

Het zal een onbevooroordeeld beschouwer duidelijk zijn, dat een dergelijke vorm van terrorisme vooral voortkomt uit de behoefte je te laten gelden. De wijze, waarop men reageert, is dan ook, psychologisch bezien, in feite een wanhopige noodkreet, die zegt: wij hebben niets anders, waar wij bij behoren, wij gevoelen ons de verworpenen der aarde. Luister naar ons. En wees niet boos, wanneer wij van u alleen datgene verstaan, wat wij hopen en wensen te horen.

De ellende van de zaak is, dat dergelijke mensen, juist omdat zij zo nadrukkelijk vragen, dat anderen naar hen zullen luisteren, niet bereid zijn naar anderen te luisteren. Zij willen gelijk hebben en hun eigen illusies verder bevestigd zien.

Dat is ook het geval bij de Baader-Meinhof groep en de mensen van de rode armee fractie. Baader heeft overigens een naam, die al in de richting van een bloedbad wijst: een bader was vroeger een chirurgijn, die zich voornamelijk met aderlaten bezig hield.

Rond deze man en later de voortzetting in de rode armee komt voornamelijk uit de middenstand en gegoede milieus een aantal mensen bijeen. Zij hebben het gevoel, dat er iets niet klopt in de maatschappij. Niet geheel ten onrechte overigens.

Het is in Duitsland begrijpelijk, dat je hervormingen gaat wensen, wanneer je enerzijds wordt gekonfronteerd met een openlijke afkeer tegen alle nazi's en gelijktijdig overal, tot in het gezin en de scholen toe, gekonfronteerd wordt met een levenshouding, die in de praktijk nog heel wat van de oude nazinormen in zich draagt.

Waarop deze mensen gaan zeggen: dit kan niet. Wij moeten hier iets aan gaan doen. Wij moeten de mensen van dit sluipende fascisme bevrijden. Wat nog steeds mooi bedoeld en aanvaardbaar is.

Maar dan begint het. Men schrijft pamfletten, heeft een tijd een krantje uitgegeven met veel moeite en kosten en de meeste mensen lezen niet eens, wat je schrijft, ofschoon je zelf vindt, dat je alles toch zo duidelijk, strijdvaardig en fel hebt geformuleerd.

Na alle werk blijkt er maar een heel klein groepje mensen te zijn, die bereid waren tot luisteren, die zeggen: jullie hebt gelijk. Maar de meerderheid, vooral degenen, bij wie je erkenning zou willen vinden, mompelen alleen maar: die zijn gek. Nu ja, met de jaren verandert dat wel.....

Er komt dan een ogenblik, dat je toe moet geven, dat je met al je denkbeelden inderdaad een dwaas was, of moet gaan zinnen op andere manieren om de massa in beweging te brengen. Waarop de teleurgestelde fanatici beslissen: niet zo, dan anders. Voortaan bevorderen wij de revolutie met de wapenen in de hand.

Wat leuk klinkt, maar de vraag doet rijzen, waar je het voor dergelijke acties noodzakelijke geld vandaan moet halen. Het antwoord is duidelijk: pak eerst degenen aan, die het onrecht het sterkste in standhouden. Dus voor geld ga je naar de bank, zoals deze zelf trouwens adverteert.

Men zet zich dus op de bank en telt andermans geld na. Maar de buit is natuurlijk bedoeld voor de revolutie. Alleen: wat is een revolutionair waard, die geen luxe auto met een sterke motor heeft, nietwaar? En een revolutionair, die niet goed gevoed is, die alleen maar in sloppen huist en geen voldoende vermaak kent, is ook geen goede strijder. Dus ook daarvoor dient gezorgd te worden. Volgende bank en "kassa a.u.b."

Want vele oprecht revolutionairen maken zich zorg over de gehele wereld, maar zorgen vooral zo goed als maar mogelijk is voor zichzelf. Wat mogelijk niet gezegd mag worden, maar toch niet te ontkennen valt.

Het gevolg is, dat men geweld pleegt, wat weer geweld uitlokt. In het begin denkt men nog: wanneer er maar opschudding genoeg komt, zal de massa wel wakkerschrikken. Wat inderdaad gebeurd, maar de massa wordt alleen maar wakker om je te verwensen.

Dit is geheel onaanvaardbaar. Mopperen tegen hun bevrijders, hoe durven zij. Er is meer nodig, om de massa wakker te schudden, zeg je dan. Want je luistert niet naar de redenen, die de anderen hebben voor hun verwensingen, je bent alleen maar bezig met je eigen idealen en wenst alleen te horen, dat anderen die mooi en juist, jou heldhaftig en sterk vinden.

Dus pleegt men een moord of twee, want voor de bevrijding van de massa is geen offer te groot. Waarop blijkt, dat ook dit niet helpt. De rebel van eens is geïsoleerd van de gemeenschap. Teruggaan is eigen dwaasheid erkennen. Dus is er maar één mogelijkheid om eigen eer en juistheid van inzicht te verdedigen. Nog harder optreden, tot een ieder duidelijk ziet, hoezeer de massa onderdrukt wordt.

Men probeert handelingen van de overheid uit te lokken, die, naar men veronderstelt, de massa wel duidelijk zal laten voelen, dat men altijd reeds gelijk gehad heeft. De remmen vallen meer en meer weg en het gehele bestaan is uiteindelijk gewijd aan een continue aanval op het bestaande gezag, de staat. Zoals men zich steeds harder en met toenemend geweld gaat afzetten tegen de gebruiken en wetten in die staat, de leefwijze van de gemeenschap en al, wat daaruit voortvloeit.

Op het ogenblik, dat je iets dergelijks wilt gaan bestrijden word je met een grote moeilijkheid gekonfronteerd: je kunt die mensen nu wel beschouwen als gewone misdadigers, zoals zij in de zin van de wet inderdaad zijn, maar gelijktijdig zijn het idealisten. Wat betekent, dat zij niet op de wet en de poging, die wet toe te passen, zullen reageren als gewone misdadigers, die het gevoel hebben: ik heb verloren, doe dus maar alsof. Later zal ik mijn gram wel halen.

Men ziet zelfs de wet zelf, processen en wat dies meer zij als een middel om de staat en haar wetten te frustreren en te dwingen

tot een steeds duidelijker fascistische gedrag.

Kortom: je breidt zelfs, wanneer je gepakt bent, het konflikt uit en gebruikt alle mogelijkheden, die er maar zijn om de heilige koeien der gemeenschap, zoals rechtbegrip, gedragscode e.d. aan te vallen met alle middelen, die je nog ter beschikking staan.

Dat zijn er in een rechtstaat nogal wat. Maar de massa neemt dit niet meer.

Het resultaat is, dat er op de duur gevangenen komen, die een behandeling eisen, die van de norm afwijkt. Mede hierdoor zijn zij in de ogen van hun volgelingen martelaren: de daden, die zij stelden, staan immers in geen enkele verhouding tot het hoge ideaal, dat daardoor gediend werd? Dus probeert men hen te bevrijden. De terreur escaleert. Dat is duidelijk geworden bij de rode armee fractie, maar evenzeer bij u in het geval van de molukkers.

Daarmede komt het hernieuwd tot moord, gijzeling, afpersing. Iets, wat de staat op haar beurt niet kan gedogen. Zodat van beide zijden in feite sprake is van een niet direct gewilde, maar onvermijdelijke escalatie.

Soms meent men verkeerdelijk, dat, door wat toegevendheid, dit proces gestaakt kan worden. Maar u weet, wat een escalator is, niet waar? Een roltrap. Of je daarop nu loopt of stilblijft staan, ja, zelfs wanneer je aarzelend een trapje lager zou willen gaan, ga je toch naar boven.

Dit wonderlijke aspect vertoont zich overal, waar terreur een rol speelt. Er komt een ogenblik, dat men, al zou men dit ook van beide zijden wensen, geen mogelijkheid meer ziet om de zaak terug te draaien.

Denk b.v. eens aan de beruchte Escadros del Angeles del Morte, kortaf de eskaders des dood. Men zou deze groep een rechtse terreur-organisatie mogen noemen, nietwaar? Maar om het wezen er van te begrijpen, moet u ook weten, hoe de zaak begonnen is.

Er waren in het betreffende land veel misdadigers, die goede relaties hadden. De politie kon hen wel aanhouden, maar dan was er altijd wel weer een rechter of een hooggeplaatst persoon, die beval de man vrij te laten en excuses aan te bieden voor het aangedane ongemak.

Er waren nu politiemensen, die zagen, dat hun optreden volgens de wet niet hielp. Zij schoten daarop enkele bekende misdadigers neer wegens "verzet bij aanhouding".

Het was de machteloosheid van de politie in een korrump regerings apparaat, dat die eerste knokploegen deed ontstaan, die dergelijke moorden in het geheim uitvoerden, zodat de bedrivers niet zouden worden ontslagen of zelfs veroordeeld.

De eerste eskaders des doods bestonden uit gefrustreerde en soms ook ten onrechte ontslagen politiemensen, die middels aanslagen en mishandelingen in feite streefden naar een handhaving van de wet, die bij normale proceduren door verantwoordelijke personen voortdurend buiten werking werd gesteld.

Al snel echter ranselde men ook mensen af, die kritiek durfden hebben op het optreden van deze doodsengelen. Later doodde men ook mensen, die te sterk ingingen tegen datgene, wat de leden van de eskaders voor juist hielden. Zo werd een beweging, die in beginsel alleen recht wilde handhaven, meer en meer een politieke terreur-organisatie en door gewenning aan geweldpleging kenden de leden ook steeds minder terughoudendheid bij hun intimidatie van misdadigers en tegenstanders.

Politici maakten van deze instelling gebruik om hun eigen voordeel te verdedigen tegen anderen. De eskaders werden meer en meer een politieke terreur-organisatie, die nu in feite de politie zelf kon gebruiken en tot een soort uitvoerend orgaan kon maken, zo feitelijk overgaande tot dezelfde praktijken, die men had willen bestrijden, toen men allereerst tot deze werkwijze besloot.

Deze mensen zullen nooit begrijpen, dat zij in feite zelfmoord zouden moeten plegen, indien zij hun doel: het uitroeien van de misdaad, nog verder na zouden streven. Want zij zijn er nog steeds van overtuigd, dat, hetgeen zij doen, juist en noodzakelijk is.

Dit zijn natuurlijk maar enkel uitgewerkte voorbeelden. Wanneer je echter terreur doelmatig wilt proberen te bestrijden, zul je je allereerst moeten realiseren, waaruit zij is voortgekomen. Ik geloof, dat je weinig bereikt door het doden van enkele terroristen. Zij hebben hun gewelddadige dood veelal op de duur al ingecalculeerd in hun bestrevingen.

Beter zou het zijn hen eenvoudig te isoleren, te verbannen naar een gebied, dat zij niet zo eenvoudig meer zullen kunnen verlaten. Ik denk aan een soort isolement als men Napoleon gaf op St. Helena. Kortom: geef deze mensen een besloten gebied, waar zij te samen volgens hun principes kunnen leven zonder ooit een bank te beroven, of een belangrijk persoon te kunnen ontvoeren. Indien er onder hen meningsverschillen zijn, laat hen met de hand of met eigen gemaakte wapens maar uitvechten onder elkaar, wie het belangrijkste is, wie gelijk heeft.

De kans is groot, dat deze mensen dan op de duur komen tot een wijze van samenwerking en samenleving, die dermate goed is, dat de rest der wereld daarvan nog veel kan leren. Want zij zijn uiteindelijk ergens nog steeds idealisten.

Aanvaardt in uw rechtsplegingen echter, wanneer u nog de wet op hen toe moet passen, geen argumenten, waardoor hun daden buiten de normale sfeer van de misdaad komen te liggen. Juridisch is dit een feit, beroep op andere beweegredenen mag geen invloed hebben op strafmaat en of behandeling.

Let wel: een misdaad is geen daad, die uit een bepaald motief wordt gesteld, ook al schijnt men dit nu soms te denken. Het is een daad, die indruist tegen de regels, wetten en belangen van een gemeenschap, dit ongeacht de aanleiding daartoe.

Ik vrees, dat de wijze, waarop men rekening probeert te houden met de motieven, ten goede of ten kwade, zal voeren tot een verheving van de terreur. Zij betekent immers in feite een erkenning van de groep en haar stellingen?

Ik heb ook het gevoel, dat de wijze, waarop men de terrorist probeert te begrijpen en te benaderen, in meer democratische landen in feite, juist zoals bij de misdaad het geval is, bijdraagt tot de groei van de terreur.

In de ogen van velen zal dit een nogal rechts standpunt zijn, zeker in uw dagen. Men dient echter ook met de gevolgen rekening te houden. En die kunnen verstrekkend zijn. Om een voorbeeld te geven:

Een man van 23 jaar verkracht een vrouw en vermoordt haar daarna. Hij wordt veroordeeld tot TBR, daar hij kennelijk niet geheel normaal is. In de instelling gedraagt hij zich dermate normaal, dat hij na een jaar wordt vrijgelaten. 2 weken later wordt door hem wederom een vrouw verkracht en vermoord. Weer gepakt, wordt hij opnieuw opgenomen en weer met het zelfde begrip behandeld.

Twee jaren later krijgt de man verlof zijn familie te bezoeken. Er is geen controle, want men moet hem toch enig vertrouwen schenken"; tijdens dit bezoek vermoordt hij weer een vrouw, nadat hij haar verkracht heeft. Hij wordt in de instelling terug gebracht en verblijft op dit ogenblik in hetzelfde instituut, waar hij na enige tijd wel weer als "genezen" ontslagen zal worden, of met verlof zal mogen gaan. Met alle gevolgen van dien.

Ik geef toe, dat de man psychisch niet normaal is, dat de man een patient is. De vraag is alleen, of de rechtvaardige erkenning van dit feit en de daaruit voortkomende behandeling inderdaad de 3 levens waard is, die de "therapie" reeds nu gekost heeft.

Bij terroristen kun je een soortgelijke ontwikkeling niet uitsluiten. Wat de vraag opwerpt, of men, in zijn honger naar recht en rechtvaardigheid, mogelijk toch de erkenning van drijfveren als bepalend voor strafmaat en oordeel soms te ver door kan voeren.

In vele gevallen is de terrorist iemand, die bij anderen bewondering afdwingt door de wijze waarop hij, met inzet van eigen leven, probeert zijn ideaal waar te maken. Ik heb daarvoor begrip, maar stel, dat het niet redelijk is op grond daarvan voor hen uitzonderingen te maken in behandelingen en bestraffing. Voor de wet zijn zij misdadigers, behandel hen als zodanig, niet beter en niet slechter en behandel hen vooral ook niet, zoals in west Duitsland gebeurt, als een afzonderlijk soort misdadiger. Door een afwijkende behandeling, beter of slechter, sterk je deze mensen en hun volgers immers in de overtuiging, dat zij iets bijzonders zijn?

Publiciteit is voor hen erg belangrijk. Geef hen geen bijzondere publiciteit. Volg hun proces niet nauwkeuriger dan dat van de eerstbeste bankrover of moordenaar. Beheers jezelf in alle contacten met deze mensen, neem geen wraak, houdt rekening met hun instelling, want terroristen zijn gemeenlijk desperados.

Vergeet niet, dat de overheid zich bovenal zal moeten beheersen, hoe begrijpelijk een felle reactie overigens moge zijn. Wanneer bij een rel een politiemans ernstig gewond wordt, is het begrijpelijk, dat zijn kollega's er harder op gaan slaan of erger. Het is begrijpelijk, dat een politiemans, die zijn gezag door weerwoord aangetast gevoelt, zijn macht demonstreert in slagvaardigheid.

Maar het mag niet gebeuren. Want hierdoor wordt het vertrouwen in en de aanvaarding van het gezag ook bij andere, niet betrokkenen dermate aangetast, dat terroristen, die de maatschappij willen omverwerpen, hierdoor in hun streven worden gesteund, terwijl gelijktijdig de noodzakelijke medewerking van de burgers aan de handhaving van het gezag wordt geschaad. Politieterrorisme is uit den boze, ook al zullen velen die goedkeuren onder het motto, dat deze mensen de orde moeten handhaven en dat de wijze, waarop zij dit doet, er niet opan komt.

Terreur, die tegen terreur oproept, zal de massa steeds meer naar eigen belang doen zien en zal de terroristen aan beide zijden steeds minder zich doen beperken in de middelen, die zij gebruiken. Vergeet niet, dat een misleide idealist, die zeker weet, dat hij nooit gehoord zal worden, maar ten hoogste zal worden vermoord, zoals in andere werelddelen wel het geval is, gedreven wordt tot handelingen, die strijdig zijn met alles, wat hij in feite zou willen bereiken.

Ik dank u voor uw aandacht. (bekort)

d.d. 23 september 1977

-0-0-0-0-0-